

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lexicon Graecolatinum Novvm

**Scapula, Johannes
Zwinger, Jacob**

Basileae, 1628

De graecorum notis arithmetiis

[urn:nbn:de:bsz:31-107465](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107465)

Απλῆς	Simplex.
Διπλῆς	Duplex.
Τριπλῆς	Triplex.
Τετραπλῆς	Quadruplex.
Πενταπλῆς	Quintuplex.
Ἑξαπλῆς	Sexuplex.
Ἑπταπλῆς	Septuplex.
Ὀκταπλῆς	Octuplex.
Ἐναπλῆς	Noncuplex.
Δεκαπλῆς	Decuplex. Et ita deinceps, ἕκαστος ἑκατόν πλῆθος, ἕκαστος, μύρια πλῆθος. Quibus addit infinitum πλῆθος, multiplex.

Sequuntur ea quae in πλῆθος ἀριθμοῦ.

Διπλάσιον	Duplus.
Τριπλάσιον	Triplus.
Τετραπλάσιον	Quadruplus.
Πενταπλάσιον	Quincuplus.
Ἑξαπλάσιον	Sexuplus.
Ἑπταπλάσιον	Septuplus.
Ὀκταπλάσιον	Octuplus.
Ἐναπλάσιον	Noncuplot.
Δεκαπλάσιον	Decuplus.
ἑκατοπλάσιον	Vigecuplus. Et sic deinceps usque ad ἑκατοπλάσιον seu ἑκατοπλάσιον, centuplus: χιλιαπλάσιον, millecuplus: μυριαπλάσιον, decem milleno numero actus. Quibus itidem addit infinitum πλῆθος, multiplex seu infinitum.

Substantivus quaedam ex numeralibus derivata.

Μονάς	Unitas numerus singularis.
Δυάς	Dualis numerus, secundum alios Binarius.
Τριάς	Ternarius numerus, vel Triunitas.
Τετραάς	Quaternarius numerus.
Πεντάς, ἢ Πενταάς	Quintarius numerus.
Ἑξάς	Senarius numerus.
Ὀκτάς	Octonarius numerus.
Ἐνάς	Nonarius numerus.
Δεκάς	Denarius numerus.
Ἑκτάς	Vigintiarius numerus.
Ὀκτάς	Duodeniarius numerus.
Ἐνάς	Viceniarius numerus.
Τεκαάς	Ticeniarius numerus. Et ita deinceps usque ad ἑκατοπλάσιον, centeniarius numerus: χιλιας, milleniarius numerus: μυριας, numerus denarius milleseniarius.

Adverbia numeralia.

Sunt et adverbia quaedam ex numeralibus nominibus orta.

Ἄσμελ	Semel.
Δί	Bi.
Τρίς	Ter.
Τετρας	Quater.
Πεντας	Quingies.
Ἑξας	Sexies.
Ἑπτας	Septies.
Ὀκτας	Octies.
Ἐνάς	Novies.
Δεκάς	Decies.
Ἑκτάς	Viginti.
Ὀκτάς	Duodecies.
Ἐκατοπλάσιον	Tredecies.
Πενταπλάσιον	Quaterdecies.
Ἑξαπλάσιον	Quindecies.
Ἑπταπλάσιον	Sedecies.
Ὀκταπλάσιον	Decies septies.
Ἐναπλάσιον	Decies octies.
Δεκαπλάσιον	Decies novies.
Ἑκατοπλάσιον	Viginti, seu Vicies.
Τετραπλάσιον	Triginti, seu Tricies.
Πενταπλάσιον	Quadraginti.
Ἑξαπλάσιον	Quinquaginti.
Ὀκταπλάσιον	Sexaginti.
Ἐναπλάσιον	Septuaginti.
Δεκαπλάσιον	Octoginti.
Ἑκατοπλάσιον	Nonaginti.
Τετραπλάσιον	Centies.
Πενταπλάσιον	Ducenties.
Ἑξαπλάσιον	Trecenties.
Ὀκταπλάσιον	Quadringentes: & sic deinceps.
Ἐναπλάσιον	Milles.
Δεκαπλάσιον	Bi milles: & sic deinceps.
Ἑκατοπλάσιον	Decies milles.
Τετραπλάσιον	Vicies milles: & sic deinceps usque ad μυριας, μύριας.

In infinitum autem est πλῆθος multoties, scriptus. Quibus addit περὶ μύριας, quoniam & tones.

DE MENSIBVS, ET EQVIVOCIS PAVTIENS.

DONDE apud Graecos pentes eorum videtur fuisse mensis: sed non eadem apud omnes fuit ratio: in primis veteris Aegyptii mensis non conveniunt cum nostris; quod illi fuit & Hebraeorum mensis: tantum ad lunae cursum computarentur. Iuxta aspicant de lunae mensis: postea vero ita descripti sint, ut in conficiendo anno magis ad Solis cursum quadrarent. Apud Aegyptios primus mensis à solitino festivo inchoabat annum: quod quum fore incidat in medium mentem Junium apud nos, mensis qui illi exacte respondeat, opponere non possumus, quum videamus eum partem sibi ex Junio capere, partem ex Julio, quae ratio eadem deinceps est in ceteris. Quoniam autem apud Graecos scriptores crebra occurrunt mentio non solum Atticorum mensium, sed etiam Aegyptiacorum & Hebraeorum, singulorum nomina & seriem subscribemus.

Aegyptiacorum.

Ἐκατομβάσιον, Junius. Primus hic fuit mensis Atticorum & anni initium, ut patet ex Dionys. Hal. Rom. annq. lib. 1. idemque ab hecatoribus factis maioribus, quae tunc habant, nomen accepit. Antiquus dicitur fuisse Ἐκρινθίος, (i. Saturnalis) à Boreo Hippodromo, à Macedonibus Loui, ut refert Plut. in Theol. & Cam. & Alex.

Μεταγίτιον, Junius à Metagitiis Apollinis factis. Hunc mensis fuisse secundum annot. Suid. post Harpocrationem.

Βασίλειον, Augustus à Basilicis factis. Plut. in Aristide.

Μαμακλήσιον, Septembris: à Μαμάδα quod turbidum aërem significat.

Μουσειών, October, sic dicitur à festo quod agitabatur in agris terrae iam collectis atque conditis, ut ex Plut. in Theol. colligere licet.

Ἀρτεμιών, Novembris, dicitur quod ἀρτεμιών σπέρμα γένεσθαι, At Philo. vel non esse incensum scribit, denominatum ita ἀρτεμιών ἄβδον. Unde & Plut. in Sylla & Appian. lib. 1. Bell. civil. de Marcrob. Saturn. lib. 1. cap. 1.

Ποσειδών, (q. d. Neptunius) Decembris, ut interpres Suidas. Latinitate tamen cum comparat. Plut. in Cael.

Γεμελιών, Ianuarius à Iunone quae nuptiis praesit, Suid.

Ἐλευθεριών, Februarius, à venatione cetorum.

Μαρτυριών, Martius, à Μαρτίη Diāne factis. Plut. in Theol. Vide & Harpoc. & Suid.

Θαυριών, Aprilis, dicitur ὅτι Θάουρος, quod erat festum ex eo nominatum, quia in eo primis eorum frugum quas calor Solis θάουρ, ἢ θάουρος πρὸ γένεσθαι produxerat, ἵδρι offerebantur.

Συροφειών, Maius, à sacris umbraculis. Vide Dionys. Hal. Rom. annq. lib. 1.

Aegyptiacorum.

- Θουὸν θουὸν ὁ Σινομβάσιον.
- Παμφί ἢ Πανφί ὁ Οὐκίβησιον.
- Ἀβύ, ὁ Νομβάσιον.
- Χυά, ὁ Σινομβάσιον.
- Τυβί, ὁ Γαμβάσιον.
- Μιχρί, ὁ Μιχρί ὁ Φιβηάσιον.
- Φαμυά, ὁ Μαρτίον.
- Φαμυά, ὁ Απριλίον.
- Παχί, ὁ Μάιον. 3. Μαι. 6. 38.
- Παχί, ὁ Ιουνίον.
- Ἐσφι, ὁ Ιουλίον. 3. Ιουλ. 6. 34.
- Μισρι, ὁ Αύγουστον.

Hebraeorum.

- Τισρι, ὁ Σεπτέμβριον.
- Μαρשאσ, ὁ Οκτώβριον.
- Καθίβ, ὁ Νομβέριον.
- Τισρί, ὁ Δεκέμβριον.
- Σιβά, ὁ Ιανουάριον.
- Ἀδάρ, ὁ Φεβρουάριον.
- Νισάν, ὁ Μαρτίον.
- Ἰάρ, ὁ Απριλίον.
- Σιβά, ὁ Μάιον.
- Ταμύ, ὁ Ιουνίον.
- Ἰάρ, ὁ Ιουλίον.
- Ἐλὺλ, ὁ Αύγουστον.

De partibus mensis.

Dividunt Graeci mensis finem in tres decadas seu ἑξήκοντα μέρη, ut Pollox nominari posse ait. Primam vocant μέρη, ἢ πρῶτον μέρος, sive ἀρχή, secundam μέρη, ἢ μέσον μέρος, vel τὸ μέσον μέρος, tertiam μέρη, ἢ ἔσχατον μέρος, sive ἑσχατὸν μέρος, vel ἔσχατον μέρος. Utantur igitur in diebus numerandis nominibus ordinalibus, ὅμοια δὲ ἑξήκοντα, ἢ ἑξήκοντα, seu τρεῖς, ἢ πέντε, ἢ ἑπτὰ, ἢ ἑννέα, sive ἑξήκοντα, & sic deinceps usque ad primam, secundam mensis dies vocetur ἑξήκοντα: (quoniam in ea erat nonagesimum) decima quinta peculiariter ab Hesiodo μίση, quoniam medium